

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN, PHỔ BIẾN KIẾN THỨC QUỐC PHÒNG, AN NINH CHO THẾ HỆ TRẺ TRONG ĐIỀU KIỆN CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ

Thượng tá, TS.
Phạm Thành Trung^{1,+};
Trung tá, ThS.
Nguyễn Như Hoà²

¹Phó Chủ nhiệm Chính trị, Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng;
²Nghiên cứu sinh, Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng
+Tác giả liên hệ • Email: phamthanhtrunghdl@gmail.com

Article history

Received: 04/02/2023

Accepted: 28/3/2023

Published: 10/4/2023

Keywords

Young generation,
propaganda, defense and
security, knowledge of
defense and security, Fourth
Industrial Revolution

ABSTRACT

Propagating and disseminating knowledge of defense and security for the young generation is an important content in the context of the Fourth Industrial Revolution in order to raise awareness and responsibility for the young generation for their responsibility of national defense. Faced with the high requirements of the cause of renewal, national construction and defense in the new situation, our Party and State advocates to strengthen propaganda, education and dissemination of defense and security knowledge for the whole people in general, the young generation in particular, through the promulgation of the Law on National Defense and Security Education, a system of legal documents, as a basis for uniform implementation throughout the country. The article presents the current situation of propaganda and dissemination of defense and security knowledge for the young generation and the results are at a good level, but there are still certain limitations; since then, six main measures have been proposed to improve the quality and effectiveness of propaganda and dissemination of defense and security knowledge for the young generation. This is an important step in legislation, a basis for organizing propaganda and dissemination of national defense and security knowledge for the entire population in general and the young generation in particular, creating resources for national defense and security, meeting the requirements and tasks of the revolution in the current period.

1. Mở đầu

Trong suốt chiều dài lịch sử, Việt Nam là quốc gia luôn phải đấu tranh chống lại sự thôn tính, xâm lăng của các thế lực ngoại bang. Chính vì vậy, “giữ nước từ khi nước chưa nguy” đã trở thành kinh nghiệm quý báu của dân tộc. Bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa là đòi hỏi tất yếu của đất nước ta trước những diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó dự báo của tình hình thế giới, khu vực và sự chống phá của các thế lực thù địch. Muốn bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa đòi hỏi phải: “*Phát huy cao nhất sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc, của cả hệ thống chính trị kết hợp với sức mạnh thời đại, tranh thủ tối đa sự đồng tình, ủng hộ của cộng đồng quốc tế*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr 155). Đồng thời, kết hợp chặt chẽ, đồng bộ nhiều nhiệm vụ, giải pháp về kinh tế, chính trị, văn hóa xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại (Ban Chấp hành Trung ương, 2022)... Trong đó, nâng cao chất lượng hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ là tiền đề quan trọng. Giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên, người học trong các trường của cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân là một trong những nhiệm vụ hàng đầu (Quốc hội, 2018).

Giáo dục PQ, AN là nội dung giáo dục quan trọng, góp phần hình thành nhân cách toàn diện cho thế hệ trẻ và đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc (Trần Thị Tú Anh, 2013). Đây là cơ sở quan trọng để công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh được tiến hành có nền nếp, chất lượng, hiệu quả, góp phần quan trọng nâng cao nhận thức, trách nhiệm của toàn dân nói chung và thế hệ trẻ nói riêng đối với sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Tuy nhiên, quá trình tổ chức thực hiện, vẫn còn nhiều vấn đề bất cập. Đó là, việc quán triệt, tổ chức, triển khai thực hiện có lúc, có nơi hiệu quả chưa cao. Hoạt động của Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh ở một số địa phương chưa đáp ứng yêu cầu. Công tác phối hợp giữa các cơ quan, ban, ngành, các tổ chức trong

hệ thống chính trị có nơi còn thiếu chặt chẽ (Ban Chấp hành Trung ương, 2007). Chương trình, nội dung, hình thức, biện pháp tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ có mặt chưa theo kịp sự phát triển của tình hình thực tiễn (Bộ Công an, 2014). Đội ngũ giảng viên, giáo viên, báo cáo viên, tuyên truyền viên còn thiếu về số lượng, chất lượng còn hạn chế; công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thanh, thiếu niên, nhất là vùng sâu, vùng xa, nơi biên giới, hải đảo, miền núi, còn gặp nhiều khó khăn,...

Bài báo này tập trung phân tích kết quả nghiên cứu thực trạng công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ thông qua các nội dung, hình thức, phương pháp và lực lượng tiến hành, trên cơ sở đó đề xuất những giải pháp cụ thể nhằm nâng cao chất lượng hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ trong điều kiện cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư hiện nay.

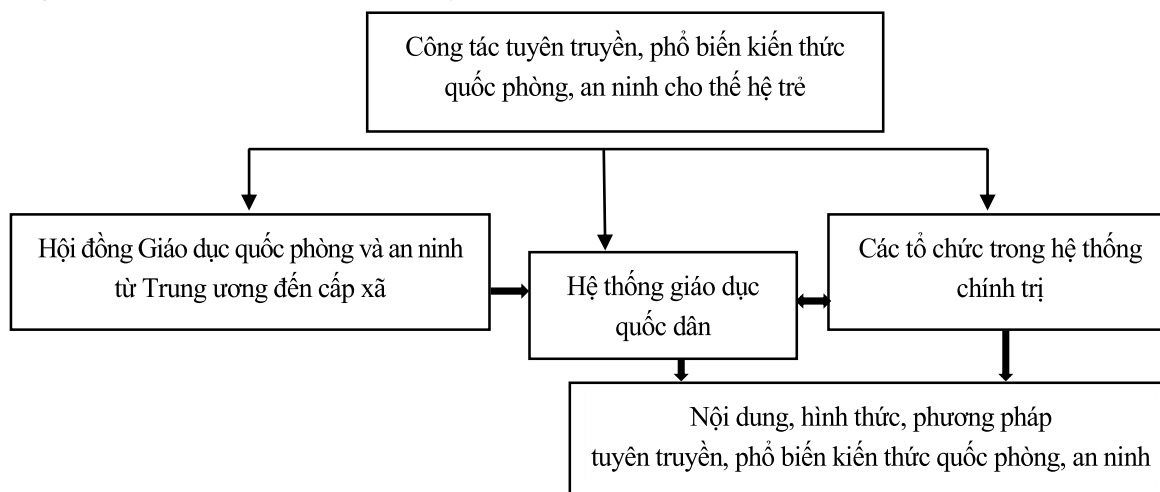
2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Thực trạng công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng, an ninh cho thế hệ trẻ trong điều kiện cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư

2.1.1. Mô hình khảo sát

Trong nghiên cứu này, chúng tôi nhận thấy để nâng cao chất lượng hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ trong điều kiện cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư phát triển mạnh mẽ, tác động nhiều chiều cần sự phối hợp chặt chẽ giữa Hội đồng giáo dục quốc phòng và an ninh từ Trung ương đến cấp xã (phường, thị trấn) với hệ thống giáo dục quốc dân và các tổ chức trong hệ thống chính trị. Vì vậy, chúng tôi xác định nội dung, lựa chọn mô hình nghiên cứu, dựa vào mô hình này để phân tích thực trạng và đề xuất những giải pháp nâng cao chất lượng hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ hiện nay.

Từ những nội dung tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh được quy định tại Điều 19, Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2013, các chủ thể thực hiện công tác tuyên truyền, phổ biến cần lựa chọn hình thức, phương pháp một cách phong phú, linh hoạt, sinh động, phù hợp với từng đối tượng; gắn với các phong trào, các cuộc vận động của tuổi trẻ để thu hút đông đảo thanh, thiếu niên tham gia, tạo ra hoạt động sôi nổi, có sức lan tỏa mạnh mẽ, có chiều sâu và hiệu quả thiết thực đối với việc tăng cường quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Mô hình được trình bày như sau:

Sơ đồ 1. Mô hình tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ

2.1.2. Phương pháp khảo sát

Để tìm hiểu thực trạng công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ, chúng tôi tiến hành khảo sát kết quả và thu thập thông tin đối với 2642 đoàn viên, thanh niên là học sinh, sinh viên ở một số Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh (Đại học Quốc gia Hà Nội, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2), nghiên cứu báo cáo tổng kết công tác Đoàn và phong trào thanh niên ở một số địa phương (Bắc Ninh, Hải Dương, Nghệ An, Bình Thuận, Bình Dương, Sóc Trăng). Với phương pháp khảo sát điều tra bằng bảng hỏi, chúng tôi đã tiến hành lập phiếu, tổ chức khảo sát, thu phiếu và sử dụng phương pháp thống kê toán học để xử lý kết quả khảo sát. Thời gian khảo sát: tháng 01/2023-02/2023.

Thang đo gồm 4 mức độ: điểm thấp nhất là 1, cao nhất là 4, cụ thể: Chưa đạt yêu cầu: $1 \leq$ điểm trung bình $< 1,35$; Đạt yêu cầu: $1,35 \leq$ điểm trung bình $< 2,75$; Khá: $2,75 \leq$ điểm trung bình $< 3,45$; Tốt: $3,45 \leq$ điểm trung bình < 4 .

2.1.3. Kết quả khảo sát

Tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ là sử dụng tổng thể các tổ chức, lực lượng với nhiều hình thức, phương pháp để nhằm đạt được chất lượng hiệu quả cao nhất. Theo đó, để nâng cao chất lượng hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ trước những tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư cần thực hiện tốt các khâu: nắm chắc nội dung; tổ chức lực lượng; hình thức, phương pháp và kiểm tra, đánh giá.

Bảng 1. Kết quả khảo sát về tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ

Tổ chức	Mức độ	Tốt		Khá		Đạt yêu cầu		Chưa đạt yêu cầu	
		Số lượng (SL)	Tỉ lệ (TL)	SL	TL	SL	TL	SL	TL
Nội dung		1652	62,5%	726	27,5%	252	9,5%	12	0,5%
Hình thức		1584	60%	857	32,4%	184	7,0%	17	0,6%
Phương pháp		1572	59,5%	841	31,8%	197	7,5%	32	1,2%
Kiểm tra, đánh giá		1831	69,3%	487	18,4%	324	12,3%	0	0

Bảng 1 cho thấy, phần lớn đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên cho rằng nội dung tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh là tốt, phù hợp với đối tượng. Cụ thể, có 1652 ý kiến (62,5%) đánh giá nội dung tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh ở mức tốt, phù hợp với đối tượng; 726 ý kiến (27,5%) đánh giá việc chuẩn bị và thực hiện nội dung này ở mức khá và có 252 ý kiến (9,5%) cho rằng nội dung tiến hành tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh ở mức đạt yêu cầu, tức là vẫn còn những nội dung tuyên truyền, phổ biến chưa thật sâu sắc, thiết thực. Bên cạnh đó, có 12 ý kiến (0,5%) đánh giá nội dung chưa đạt yêu cầu. Nhìn chung, về nội dung tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh là toàn diện, sâu sắc, đạt chất lượng tốt.

- Về hình thức tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh: Có 1584 ý kiến (60%) đánh giá hình thức tổ chức tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh đa dạng, phong phú, linh hoạt, tạo được hứng thú trong học tập, tiếp thu kiến thức và có 857 ý kiến (32,4%) đánh giá ở mức khá. Đại đa số các cấp, ngành, nhà trường, trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh đã chú trọng đổi mới hình thức tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ, qua đó góp phần nâng cao chất lượng công tác này. Bên cạnh đó, có 184 ý kiến (7,0%) cho rằng việc lựa chọn, sử dụng các hình thức tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh ở mức đạt yêu cầu. Ngoài ra, có 17 ý kiến (0,6%) đánh giá hình thức tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh ở mức chưa đạt yêu cầu, cụ thể: hình thức tuyên truyền chủ yếu thông qua lên lớp tập trung, nghe - ghi, chưa ứng dụng hiệu quả công nghệ thông tin trong tuyên truyền, chưa gắn với các hoạt động phong trào thi đua, xung kích của tổ chức đoàn thanh niên... Nhìn chung, về hình thức tổ chức tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh được đánh giá ở mức tốt.

- Về phương pháp tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh: Công tác này đã thường xuyên được đổi mới theo hướng phù hợp với lứa tuổi và bám sát tình hình thực tế, nhờ đó mà chất lượng hiệu quả công tác này không ngừng được nâng lên, đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Thông qua khảo sát có 1572/2642 ý kiến (59,5%) đánh giá ở mức tốt và có 841/2642 ý kiến (31,8%) đánh giá ở mức khá. Bên cạnh đó, có 197/2642 ý kiến (7,5%) cho rằng, các tổ chức, lực lượng việc sử dụng phương pháp tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh chỉ ở mức đạt yêu cầu. Theo họ, việc sử dụng phương pháp tuyên truyền có thời điểm còn chưa hiệu quả, khô cứng, một chiều, dễ gây nhàm chán, chưa phù hợp với trình độ nhận thức của từng đối tượng... Đồng thời, có 32/2642 ý kiến (1,2%) đánh giá phương pháp tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh ở mức chưa đạt yêu cầu; nghĩa là, không phù hợp, chưa mang lại hiệu quả, ảnh hưởng đến chất lượng hiệu quả công tác này. Nhìn chung, phương pháp tổ chức tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh được đánh giá ở mức tốt.

- Về thực hiện kiểm tra, đánh giá kết quả công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh: Có 1831 ý kiến (69,3%) đánh giá ở mức tốt; có 487 ý kiến (18,4%) đánh giá ở mức khá; có 324 ý kiến (12,3%) đánh giá ở mức đạt yêu cầu và không có ý kiến đánh giá ở mức chưa đạt yêu cầu. Điều này đã chứng minh rằng, công tác kiểm tra, đánh giá kết quả tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh đã được các tổ chức, lực lượng coi trọng, thực hiện chặt chẽ, chất lượng tốt. Tuy nhiên, thực tế nội hoạt động này còn bộc lộ một số hạn chế như: có nơi việc thực hiện còn mang tính hình thức, chưa thực sự hiệu quả; chưa kịp thời điều chỉnh những thiếu hụt kiến

thức sau kiểm tra, đánh giá; đôi khi công tác kiểm tra, đánh giá còn mang tính động viên, khích lệ, chưa thực chất; các nội dung, hình thức kiểm tra, đánh giá chưa phong phú, chưa có tính thuyết phục và thực sự kích thích thu hút sự quan tâm của cả đội ngũ giảng viên, báo cáo viên và đối tượng được kiểm tra, đánh giá (học sinh, sinh viên, đoàn viên thanh niên).

Nhìn chung, công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ cơ bản ở mức tốt và đáp ứng được yêu cầu trước những tác động nhiều chiều của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; tuy nhiên, vẫn còn tồn tại một số bất cập, hạn chế đòi hỏi phải có những biện pháp cụ thể, thiết thực và kịp thời khắc phục thực trạng trên trong thời gian tới.

2.2. Biện pháp nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng, an ninh cho thế hệ trẻ

2.2.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của thế hệ trẻ đối với nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới

Đây là vấn đề có ý nghĩa quan trọng hàng đầu để thực hiện chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Bởi lẽ, chỉ khi nào toàn dân, nhất là thế hệ trẻ nhận thức đầy đủ, đúng đắn về truyền thống dân tộc, thấy rõ được giá trị của hòa bình, độc lập dân tộc, nhận diện rõ những âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch thì mới nêu cao ý thức, trách nhiệm, tích cực, chủ động tham gia vào sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc, tạo nên “bức tường” vững chắc để ngăn chặn, đẩy lùi mọi nguy cơ chiến tranh, xung đột. Vì vậy, cần tiếp tục: “*Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân, của các cấp, các ngành đối với nhiệm vụ tăng cường quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr 155). Kết hợp chặt chẽ tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh với giáo dục chính trị, lãnh đạo tư tưởng, phổ biến, giáo dục pháp luật, giúp thế hệ trẻ nhận thức rõ công tác quốc phòng và an ninh là vấn đề có ý nghĩa chiến lược, nội dung quan trọng trong công tác quốc phòng, quân sự; thiết thực góp phần xây dựng tiềm lực chính trị - tinh thần, xây dựng “thế trận lòng dân”, tạo nền tảng cho xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân vững chắc; ngăn chặn, đẩy lùi các nguy cơ chiến tranh, xung đột, bảo vệ vững chắc Tổ quốc trong tình hình mới.

2.2.2. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, hiệu lực quản lý của Nhà nước từ Trung ương đến cơ sở đối với công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ

Đây là nguyên tắc và là nhiệm vụ thường xuyên, quan trọng của cấp ủy, chính quyền, Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh các cấp, các tổ chức, lực lượng đã được xác định rõ trong Điều 5, Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2013 (Quốc hội, 2013). Tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh phải đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị và toàn dân, trong đó Nhà nước giữ vai trò chủ đạo. Thực hiện tốt nguyên tắc này, là góp phần “xây dựng và phát huy mạnh mẽ “thế trận lòng dân”, củng cố vững chắc thế trận quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân cho sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc. Do đó, cần huy động sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị; tăng cường hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo của cấp ủy, sự quản lý, điều hành của chính quyền và người đứng đầu các cơ quan, tổ chức trong triển khai công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ một cách đồng bộ, triệt để và thống nhất. Cấp ủy, chính quyền và người đứng đầu các cơ quan, tổ chức, nhà trường cần chủ động rà soát, bổ sung và thực hiện kế hoạch, chương trình, đề án giáo dục, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên phù hợp với đặc điểm, điều kiện của nhà trường, cơ quan, đơn vị, địa phương, trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh. Lấy kết quả thực hiện công tác này là một tiêu chí đánh giá năng lực và kết quả hoàn thành nhiệm vụ của cấp ủy, người quản lý, cán bộ chủ trì, các nhà trường và đội ngũ giảng viên, giáo viên, báo cáo viên, tuyên truyền viên các cấp. Chú trọng phát huy vai trò tham mưu của cơ quan quân sự, công an trong phối hợp công tác với các ban, ngành, đoàn thể, nhà trường giúp cấp ủy, chính quyền địa phương lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện.

2.2.3. Thường xuyên bồi dưỡng, nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên, giảng viên, báo cáo viên, tuyên truyền viên kiến thức giáo dục quốc phòng, an ninh

Trong những năm qua, đội ngũ giảng viên, giáo viên, báo cáo viên, tuyên truyền viên đã từng bước được quan tâm bồi dưỡng, chất lượng về kiến thức giáo dục quốc phòng và an ninh, nhất là ở các trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh, cơ sở đào tạo trong Quân đội, Công an đã góp phần quan trọng nâng cao chất lượng công tác này. Tuy nhiên, do tính chất đặc thù nên công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng gặp nhiều khó khăn, cơ cấu đội ngũ còn nhiều bất cập; trình độ, năng lực, kinh nghiệm, phương pháp giảng dạy không đồng đều; chất lượng đội ngũ giáo viên, giảng viên một số mặt chưa đáp ứng yêu cầu đặt ra. Để đáp ứng yêu cầu của thực tiễn, cần tiếp tục bồi dưỡng, chuẩn hóa đội ngũ giáo viên, giảng viên, báo cáo viên và tuyên truyền viên nhất là về trình độ kiến thức, phương pháp

truyền thụ, kinh nghiệm công tác...; làm tốt công tác bồi dưỡng tại chỗ báo cáo viên, tuyên truyền viên, thường xuyên kiện toàn đội ngũ giáo viên, giảng viên có đủ số lượng, đạt chuẩn chất lượng; chú trọng bố trí, sắp xếp, sử dụng đội ngũ giảng viên, nhất là sĩ quan biệt phái ở các cơ sở đào tạo. Tăng cường tập huấn, bồi dưỡng nâng cao năng lực, trình độ, phương pháp cho đội ngũ giáo viên, giảng viên, báo cáo viên và tuyên truyền viên. Chuẩn bị đầy đủ điều kiện để mở mã ngành đào tạo sau đại học chuyên ngành Giáo dục quốc phòng và an ninh, tạo cơ sở nâng cao chất lượng, đẩy nhanh chuẩn hóa đội ngũ giáo viên, giảng viên.

Bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa vừa là quan điểm, vừa là phương châm chỉ đạo đúng đắn của Đảng, cần phải được quán triệt sâu rộng, thực hiện linh hoạt, sáng tạo bằng tổng thể các nhiệm vụ, giải pháp, trong đó, đổi mới, tăng cường tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ là vấn đề cấp thiết, có ý nghĩa hết sức quan trọng nhằm thống nhất về nhận thức, tư tưởng và hành động, xây dựng bản lĩnh chính trị, ý thức quốc phòng và an ninh cho thanh thiếu niên, góp phần giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước.

2.2.4. Đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng, an ninh cho thế hệ trẻ nhằm đáp ứng tốt với sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới

Đây là biện pháp rất quan trọng, có tính chất quyết định đến chất lượng hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ.

Về nội dung tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh phải được tiến hành toàn diện, đồng bộ, có chiều sâu. Tập trung tuyên truyền, giáo dục tinh thần yêu nước, ý thức dân tộc, truyền thống cách mạng, nghệ thuật quân sự Việt Nam; quyền lợi, trách nhiệm và nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc; các kiến thức, kỹ năng cơ bản của hoạt động quân sự quốc phòng và an ninh; giáo dục tinh thần cảnh giác cách mạng, kiên quyết đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn diễn biến hòa bình của các thế lực thù địch; giáo dục để mọi người hiểu rõ những thách thức to lớn tác động trực tiếp đến nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới... Bên cạnh đó, cần kịp thời bổ sung, cập nhật quan điểm, tư duy, nhận thức mới của Đảng về quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc, nhất là quan điểm Đại hội XIII; Chiến lược Bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới; Chiến lược Quốc phòng Việt Nam; Chiến lược Quân sự Việt Nam; Chiến lược Bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng và các chiến lược chuyên ngành mới được ban hành. Đồng thời, cập nhật kịp thời sự phát triển của khoa học, công nghệ quân sự tiên tiến, các loại vũ khí, trang bị hiện đại, những tư tưởng, học thuyết quân sự, phương thức tác chiến mới trên thế giới hiện nay; vạch trần âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, đề cao tinh thần cảnh giác, chủ động đấu tranh làm thất bại âm mưu thủ đoạn của các thế lực thù địch. Qua đó, nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho thế hệ trẻ, tạo sự đồng thuận trong thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc.

Về hình thức, phương pháp tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cần phong phú, sinh động, linh hoạt, phù hợp với từng đối tượng, như: tổ chức lên lớp theo chương trình tại các trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp, trung học phổ thông; thông qua giáo dục truyền thống, tổ chức tham quan, tọa đàm, hội thi, diễn đàn gắn với các phong trào thi đua, xung kích, sáng tạo, các cuộc vận động, chương trình của tuổi trẻ như “Khi Tổ quốc cần”, cuộc vận động “Nghĩa tình biên giới, hải đảo”, hoạt động “Hành trình tuổi trẻ vì biển đảo quê hương”, chương trình “Đồng hành cùng ngư dân trẻ ra khơi”... nhằm thu hút đông đảo thanh thiếu niên tham gia, tạo ra hoạt động sôi nổi, có sức lan tỏa mạnh mẽ, có chiều sâu và hiệu quả thiết thực đối với việc tăng cường quốc phòng và an ninh bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

2.2.5. Phát huy tốt vai trò xung kích, sáng tạo của tuổi trẻ trong tham gia thực hiện công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng, an ninh

Mỗi cán bộ, đoàn viên, thanh niên phải tự giác, chủ động, tích cực tham gia các hoạt động tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh coi đây là quyền lợi, là trách nhiệm, nghĩa vụ của mình đối với việc thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Trong quá trình thực hiện, cần linh hoạt, sáng tạo sử dụng các hình thức, phương pháp hoạt động mới, có hiệu quả, thu hút được đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia, đồng thời lôi cuốn được các tầng lớp nhân dân trong địa phương để tạo hiệu quả to lớn, nâng cao chất lượng hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh trong toàn xã hội.

Trong bản Di chúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dành tình cảm, sự quan tâm đặc biệt đối với thanh niên và công tác thanh niên của Đảng, Người viết: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là việc rất quan trọng và cần thiết”. Quân đội nhân dân Việt Nam, Công an nhân dân, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, các Ban, Bộ, ngành Trung ương, các tổ chức trong hệ thống chính trị và toàn xã hội cần phối hợp chặt chẽ, triển khai toàn diện công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh; phát huy tốt vị trí, vai trò to lớn, động viên thanh

thiếu niên nâng cao ý thức, trách nhiệm, phấn đấu tham gia thực hiện tốt công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh góp phần hoàn thành thắng lợi sự nghiệp xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc.

2.2.6. Tăng cường kiểm tra, đánh giá công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng, an ninh cho thế hệ trẻ

Thực hiện biện pháp này vừa giúp cho các tổ chức, lực lượng nắm được thực chất kết quả, hiệu quả tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh, đồng thời điều chỉnh, bổ sung những chủ trương, biện pháp để nâng cao chất lượng công tác này, do đó các chủ thể cần quán triệt thực hiện tốt nội dung, hình thức kiểm tra, đánh giá.

- *Về nội dung:* Kiểm tra những hiểu biết cần thiết về độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; âm mưu, thủ đoạn hoạt động chống phá của các thế lực thù địch; nhiệm vụ quốc phòng và an ninh trong từng thời kỳ; phòng thủ dân sự; trách nhiệm của công dân với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đây là căn cứ rất thiết thực, cụ thể để các cấp quản lý, nhà trường làm thước đo đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ đội ngũ giảng viên, báo cáo viên và thế hệ trẻ (đối tượng tuyên truyền, phổ biến, giáo dục).

- *Về hình thức:* Kiểm tra, đánh giá kết quả tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ theo những nội dung nêu trên cần tiến hành đa dạng các hình thức như: kiểm tra, đánh giá thường xuyên; kiểm tra, đánh giá định kỳ; kiểm tra, đánh giá tổng kết. Tùy vào mục đích kiểm tra, đánh giá để các cấp, các ngành, các nhà quản lý sử dụng các hình thức kiểm tra, đánh giá cho phù hợp, hiệu quả. Trong kiểm tra, đánh giá cần coi trọng nguyên tắc khách quan, công tâm, chính xác, công bằng; kiểm tra, đánh giá vì sự tiến bộ của thế hệ trẻ, kết quả kiểm tra, đánh giá cần được thể hiện thông qua nhận thức, thái độ và hành động tự giác tích cực của mỗi người.

3. Kết luận

Trong những năm qua, công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ đã được Đảng, Nhà nước ta đặc biệt coi trọng, thể hiện trong chủ trương, đường lối lãnh đạo, định hướng công tác quốc phòng và an ninh trong tình hình mới và đã được quy định bằng hệ thống các văn bản pháp luật. Ngoài việc nâng cao dân trí về quốc phòng và an ninh, việc tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh góp phần giáo dục chính trị, tư tưởng sâu sắc, hình thành ý thức quốc phòng và an ninh đúng đắn, nâng cao trách nhiệm công dân cho học sinh, sinh viên đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc; tuyên truyền, giáo dục lòng tự hào về truyền thống vẻ vang của dân tộc, xây dựng ý thức tổ chức kỷ luật, nếp sống tập thể, cùng với các hoạt động khác góp phần đẩy lùi tiêu cực và tệ nạn xã hội. Thực hiện tốt nhiệm vụ quốc phòng và an ninh là thể hiện niềm tin tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, quyết tâm đưa nghị quyết của Đảng, pháp luật Nhà nước vào cuộc sống, thắp sáng ngọn lửa truyền thống “Dựng nước đi đôi với giữ nước” của dân tộc.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương (2007). *Chỉ thị số 12-CT/TW ngày 03/5/2007 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng - an ninh trong tình hình mới.*
- Ban Chấp hành Trung ương (2022). *Nghị quyết số 24-NQ/TW ngày 7/10/2022 về phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng Đông Nam Bộ đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.*
- Bộ Công an (2014). *Chỉ thị số 07/CT-BCA-V28 ngày 15/8/2014 về đẩy mạnh phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong cơ quan, doanh nghiệp, nhà trường đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự trong tình hình mới.*
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (Tập I).* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Quốc hội (2013). *Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh.* Luật số 30/2013/QH13, ban hành ngày 19/6/2013.
- Quốc hội (2018). *Luật Quốc phòng.* Luật số 22/2018/QH14, ban hành ngày 08/6/2018.
- Trần Thị Tú Anh (2013). Đánh giá của sinh viên về chất lượng đào tạo tại một số trung tâm giáo dục quốc phòng. *Tạp chí Khoa học, Đại học Huế*, 82(4).